

Norrbottens län

oktober 2009

Inledning

Årets Företagarkommun är ett gemensamt projekt mellan Företagarna och UC. Syftet är att uppmärksamma de kommuner där företagandet utvecklats bäst under det gångna året.

All tillväxt skapas lokalt. Det är de enskilda entreprenörerna initiativkraft som tillsammans med de anställdas arbete lägger grunden för vårt gemensamma välstånd. Framgångsrika företag och företagare är en förutsättning för lokal utveckling.

Det genomförs ett antal olika rankingar av kommuners näringsliv. Fokus i dessa undersökningar ligger ofta på vad politiken åstadkommer för företagen. I Årets Företagarkommun vänds det resonemanget. Vi försöker istället belysa vad företagen åstadkommer för kommunen och dess invånare i form av tillväxt. Under ett enskilt år betyder företagens prestationer och konjunkturutvecklingen mer för den lokala tillväxten än regelverk och skatter.

Eftersom Årets Företagarkommun mäter tillväxten under ett enskilt år kan stora omplaceringar ske från ett år till ett annat. Detta förhållande är inte konstigt då det är den långsiktiga tillväxten som är mest beroende av ett allmänt gott företagsklimat. Det är inte sannolikt att de långsiktiga tillväxtförutsättningarna ändrar sig radikalt från ett år till ett annat.

På kort sikt är det istället företagen själva som är den viktigaste tillväxtfaktorn. Årets Företagarkommun säger alltså inte var företagsklimatet är bäst. Inte heller säger undersökningen något om var företagen tjänar mest pengar eller har högst omsättning. Den visar istället var företagandet utvecklats bäst under det gångna året, vilket i många fall kan vara från låga nivåer. Men tillväxt är utveckling och vi vill genom denna undersökning belysa de kommuner vars företag vuxit snabbast.

Sammanfattning i korthet

Årets Företagarkommun...	Årets Företagarkommun är inte...
... är baserad på UC-data för aktiebolag som lämnat bokslut två år i rad.	... en urvalsundersökning.
... mäter förbättringar och försämringar jämfört med tidigare år. (D.v.s. tillväxt från år till år)	... en undersökning av företagsklimat eller av var företagen är störst eller mest lönsamma.
... är en utmärkelse till företagen i den kommun som uppvisar störst förbättring.	... en utmärkelse till kommunalpolitiker.

Så är Årets Företagarkommun uppbyggd

Årets Företagarkommun bygger på sex variabler. Fyra av dessa är relaterade till företagets omsättning och resultat. De övriga två avser antalet aktiebolag och deras kreditvärdighet. Årstillväxten av dessa variabler rankas därefter från högst till lägst. Dessa rankingpoäng summeras sedan i ett ovägt index. Ju lägre sammanlagda poäng desto högre placering får kommunen. Variablerna som hämtas från företagets bokslut har vi använt 2008 års bokslut och jämfört med år 2007.

Omsättning. Denna uppgift hämtas från företagets bokslut. Omsättningstillväxten mäts på två sätt. Dels tittar vi på hur stor andel av företagen i kommunen som ökat omsättningen under det senaste året. Dels mäter vi hur den genomsnittliga omsättningen har utvecklats. Enkelt uttryckt visar första delen hur det går för de mindre företagen, medan de större företagen har större betydelse för tillväxten av den genomsnittliga omsättningen. Samma resonemang gäller för resultatkategorierna.

Resultat. Denna information hämtas också från företagets bokslut. Tillväxten mäts på samma sätt som omsättningen. Dels hur stor andel av företagen som ökat sitt resultat och dels tillväxten av det genomsnittliga resultatet. Det är dock problematiskt att mäta utvecklingen av genomsnittresultatet i de fall där genomsnittet går från vinst till förlust och vice versa. Av den anledningen mäts utvecklingen av genomsnittresultatet i nominella termer (kronor) och inte i procentenheter.

Antal företag. Denna information hämtas från UC:s databas. Tillväxten mäts här i form av nettotillskottet av nyregistrerade aktiebolag (d v s efter korrigering för konkurser, avregistreringar och likvideringar) i relation till kommunens totala bolagsstock.

Kreditvärdighet. Mäts som andel företag som fått en förbättrad kreditvärdighet av UC under det gångna året.

Så gjordes undersökningen

Årets Företagarkommun väljs ut gemensamt av Företagarna och UC. Information från UC:s databas används för att välja ut den kommun som utses till Årets Företagarkommun. För att avgöra vilken kommun som har de företag som utvecklats bäst under perioden 2007 till 2008 har vi granskat företagets bokslut från 2008.

De företag som ingår i undersökningen är:

- Aktiebolag
- Bolag med en omsättning på minst 100 000 kronor
- Bolag som funnits i kommunen under de senaste två bokslutsåren
- Endast bolag i kommuner som har 50 eller fler bolag som uppfyller kraven ovan. I år uteslöts tre kommuner på grund av detta krav, Storfors, Bjurholm och Dorotea.

Vi har även tagit fram en ranking för uthållig tillväxt¹, där vi använt oss av data för de sex senaste mätningarna. Det är en sak att ha en hög tillväxttakt under ett enskilt år, det är en helt annan sak att ha hög tillväxttakt under flera år.

¹ Se Uthållig tillväxt-ranking 2009. www.uc.se eller www.foretagarna.se

Nationell utveckling

Den djupa lågkonjunktur som slog till med stor kraft under senare delen av år 2008 har inte nämnvärt påverkat omsättningen hos landets företag. Av de undersökta kommunerna har hela 283 stycken en bolagsstock där fler än hälften redovisar en ökande omsättning.

Resultatnivån har däremot blivit lidande. Endast 45 av 287 kommuner har en bolagsstock där fler än hälften redovisar ett förbättrat resultat jämfört med året innan.

254 kommuner har fått se den lokala aktiebolagsstocken öka under år 2008, en liten nedgång jämfört med året tidigare.

Allt färre företag har fått förbättrad kreditvärdighet. I 32 av kommunerna har fler än hälften av bolagen fått en högre kreditvärdighet. En klar nedgång från tidigare undersökningar.

Tabell 1. Utveckling av parametrarna

	2006 Bokslut 2005	2007 Bokslut 2006	2008 Bokslut 2007	2009 Bokslut 2008
Antal kommuner där mer än hälften av företagen redovisar ökad omsättning	247	285	288	283
Antal kommuner där mer än hälften av företagen redovisar ökat resultat	215	266	254	45
Antal kommuner med ett ökat antal aktiebolag	232	240	267	254
Antal kommuner där mer än hälften av företagen fått förbättrad kreditvärdighet	196	285	288	32

Länsutveckling

Ranking. Sammantaget hamnar Norrbotten på förstaplatsen av rikets 21 län. I tre av kategorierna tar man hand om förstaplatsen. I fjol hamnade länet på en total 10:e plats.

Omsättning. 59 procent av Norrbottens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som den genomsnittliga omsättningen stigit med 13 procent. Länet rankas på en förstaplats i omsättningskategorin. Det är främst byggsektorn som uppvisar den starkaste tillväxten i länet, där 61 procent redovisar en ökad omsättning.

Resultat. 49 procent av länets bolag ökar resultatet samtidigt som genomsnittresultatet ökar med mer än 1,8 miljoner kronor. Sammantaget rankas Norrbotten på förstaplats i resultat kategorin. Byggsektorn redovisar den bästa resultat tillväxten, där 52 procent fått ett förbättrat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2008 fanns det 5 923 aktiebolag i länet, en uppgång med 4 procent. Med den tillväxten rankas Norrbotten län på en 16:e plats av landets 21 län.

Kreditvärdighet. 48 procent av bolagen i Norrbotten län har fått en förbättrad kreditvärdighet – den högsta andelen i riket.

Årets Företagarkommun. 10 av länets 14 kommuner rankas på den övre halvan i årets undersökning. Länets största kommun, Luleå, rankas högst och landar på en total 15:e plats. Lägst rankas Haparanda kommun på plats 276.

Län	Tillväxt							Ranking				
	Antal AB	Förändr AB	Ökat oms	Ökat res	Förändr oms	Förändr res	Ökad kreditv	Rank 2009	Rank AB	Rank kreditv.	Rank oms	Rank res.
Norrbotten	5923	4%	59%	49%	13%	1887307	48%	1	16	1	1	1
Uppsala	8105	5%	58%	49%	5%	-345732	48%	2	6	2	10	4
Västmanland	6074	5%	60%	49%	8%	-572473	47%	3	13	5	1	5
Gävleborg	6705	5%	60%	48%	3%	-238653	47%	4	4	4	10	7
Kalmar	6034	5%	60%	48%	5%	-15424	45%	5	10	14	5	3
Stockholm	89975	6%	58%	49%	9%	-3303776	46%	6	2	11	7	14
Östergötland	10465	5%	60%	49%	6%	-695710	46%	7	9	12	5	8
Dalarna	7361	5%	60%	48%	6%	-1428386	46%	8	12	8	5	14
Gotland	1531	7%	61%	47%	3%	-81178	42%	9	1	21	8	11
Västerbotten	7188	5%	61%	47%	3%	-884425	46%	10	8	6	8	18
Södermanland	6265	5%	56%	47%	9%	-840641	46%	11	7	7	14	18
Västra Götaland	46760	5%	58%	47%	1%	-68058	46%	12	11	9	18	5
Halland	8939	5%	57%	46%	3%	120592	46%	13	5	13	16	8
Jämtland	3802	4%	60%	48%	5%	-348148	45%	14	20	15	3	10
Värmland	7011	4%	57%	46%	8%	-314141	47%	15	18	3	12	17
Skåne	35502	6%	57%	46%	4%	-78446	44%	16	3	17	15	12
Örebro	6380	4%	57%	47%	8%	-477019	46%	17	14	10	13	16
Västernorrland	5592	4%	57%	48%	4%	2093016	44%	18	17	18	19	2
Jönköping	10086	3%	58%	47%	2%	-332044	44%	19	21	19	16	14
Blekinge	3110	4%	57%	45%	1%	-526361	45%	20	19	16	20	20
Kronoberg	4933	4%	57%	45%	-6%	-992887	43%	21	15	20	21	21
RIKET	287741	5%	58%	48%	6%	-1097412	45%					

Luleå kommun

Norrbottnens länsvinnare i Årets Företagarkommun 2009 är länets största kommun, Luleå. I samtliga fyra kategorier rankas kommunen bland de 100 främsta. Bäst lyckas man när det gäller resultatet där man haft den femte högsta tillväxttakten i riket.

Omsättning. 56 procent av kommunens aktiebolag redovisar en ökad omsättning samtidigt som genomsnittsomsetningen har ökat med 25 procent jämfört med föregående år. Sammantaget rankas Luleå på plats 86 i omsättningskategorin. Branschmässigt är det främst tillverkningssektorn som utmärker sig, där 58 procent av bolagen ökar sin omsättning.

Resultat. 50 procent av Luleås bolag ökar resultatet. Genomsnittresultatet ökar samtidigt med mer än 3 miljoner kronor. Sammantaget rankas kommunen på femteplats i resultatkategori. Byggsektorn redovisar bäst resultat, hela 58 procent av sektorn redovisar ökat resultat.

Nettoförändring av bolagsstocken. I slutet av 2008 fanns det 1 852 aktiebolag i kommunen, en uppgång med 5 procent – en tillväxttakt som ger plats 99 i kategorin.

Kreditvärdighet. 48 procent av kommunens företag har fått en ökad kreditvärdighet, vilket ger plats 70 i kategorin.

Fakta om Luleå, vinnarkommun och största kommun i Norrbotten

Befolkning 73406

Anställda 37484

Företagare 2308

**Omsättningsmässigt
största privata aktiebolag***

-LKAB

-Bäverbäcken Förvaltning AB

-BDX Företagen AB

År	Placering
2009	15
2008	190
2007	43
2006	34
2005	25
2004	52

* avser de bolag vars bokslut undersökningen har tillgång till

Övriga kommuner

Omsättning. Kiruna kommun rankas högst i länet när det gäller omsättningen. 64 procent av bolagen i Kiruna har ökat omsättningen under det senaste året, vilket ger en tolfteplats i riket.

Resultat. Förutom länsvinnaren rankas Pajala kommun högst i länet när det gäller resultattillväxten. 50 procent av kommunen har förbättrat resultatet jämfört med år 2007.

Nettoförändring av bolagsstocken. I Bodens kommun har bolagsstocken ökat med 7 procent, vilket är den 34:e högsta tillväxttakten i riket.

Kreditvärdighet. I Jokkmokks kommun har 52 procent av företagen fått en ökad kreditvärdighet – högst andel i länet.

KOMMUN	Tillväxt							Ranking					
	Antal AB	Förändr AB	Ökad omsättn	Ökat res	Förändr oms	Förändr res	Ökad kreditv,	Total rank 2009	Total rank 2008	Rank AB	Rank kreditv	Rank oms	Rank res
LULEÅ	1852	5%	56%	50%	25%	3057725	48%	15	190	99	70	86	5
BODEN	528	7%	59%	50%	8%	-89609	51%	16	247	34	29	76	75
KIRUNA	544	5%	64%	45%	10%	89359	47%	28	25	91	100	12	127
ÖVERTORNEÅ	126	7%	64%	51%	10%	-214373	44%	29	280	49	200	14	83
GÄLLIVARE	347	6%	64%	49%	4%	-181120	47%	34	72	58	83	57	108
PAJALA	142	1%	62%	50%	6%	-99228	51%	36	211	240	19	49	52
PITEÅ	1006	2%	61%	52%	6%	-176791	51%	39	21	219	22	59	67
JOKKMOKK	165	-1%	54%	48%	24%	79760	52%	79	78	274	12	115	65
ARJEPLOG	110	5%	62%	43%	12%	37843	38%	118	197	127	278	18	166
KALIX	343	6%	59%	45%	-3%	18164834	44%	141	63	66	195	205	83
ARVIDSJAUR	190	-5%	63%	45%	-3%	-173690	51%	189	244	285	20	135	203
ÄLVSBY	243	3%	61%	53%	-5%	-818702	44%	213	93	212	202	176	115
ÖVERKALIX	89	-7%	61%	53%	-20%	-771754	38%	246	278	287	276	181	114
HAPARANDA	238	3%	48%	43%	3%	-194870	41%	276	29	208	251	252	230